

Seat No. : _____

NJ-124

November-2025

B.A., Sem.-V

**DSC-M-355 : Political Science
(A : Foundation of Administrative Science)**

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

1. જાહેર વહીવટની વ્યાખ્યા આપી, તેના કાર્યક્ષેત્રને સમજાવો. 10
અથવા
1. જાહેર વહીવટના અભ્યાસનું મહત્ત્વ સમજાવો. 10
2. સંગઠન શું છે ? તેનો અર્થ સમજાવો. 10
અથવા
2. સંગઠનના સિદ્ધાંતો વિશે ટૂંક નોંધ લખો. 10
3. વિભાગ શું છે ? તેની રચના અને પ્રકારો સમજાવો. 10
અથવા
3. જાહેર નિગમ વિશે ટૂંક નોંધ લખો. 10
4. સનદી સેવા શું છે ? તેની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો. 10
અથવા
4. સનદી સેવામાં તાલીમનો અર્થ અને મહત્ત્વ સમજાવો. 10

5. નીચેનાં વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો :

10

- (1) જાહેર વહીવટ ફક્ત ખાનગી સંસ્થાઓ સાથે સંબંધિત છે.
- (2) જાહેર વહીવટનો અભ્યાસ સારા શાસન માટે ઉપયોગી છે.
- (3) સંગઠન એટલે સામાન્ય લક્ષ્ય માટે મળીને કામ કરનાર લોકોનો સમૂહ.
- (4) મુખ્ય કારોબારી હંમેશા જનતાથી ચૂંટાય છે.
- (5) જાહેર નિગમ ખાનગી કંપની છે.
- (6) સનદી સેવા સરકાર હેઠળ કાર્ય કરે છે.
- (7) તાલીમ વહીવટમાં કાર્યક્ષમતા વધારવામાં મદદરૂપ બને છે.
- (8) ભરતી એટલે કર્મચારીઓની પસંદગી.
- (9) તટસ્થતા સનદી સેવાની એક મહત્ત્વની વિશેષતા છે.
- (10) લાઈન, સ્ટાફ અને સહાયક એકમો વહીવટી એકમોના પ્રકાર છે.

Seat No. : _____

NJ-124

November-2025

B.A., Sem.-V

**DSC-M-355 : Political Science
(A : Foundation of Administrative Science)**

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Define Public Administration and explain its scope. **10**

OR

1. Discuss the importance of studying Public Administration. **10**

2. What is an Organisation ? Explain its meaning. **10**

OR

2. Write a short note on the Principles of Organisation. **10**

3. What is the Department ? Explain its structure and types. **10**

OR

3. Write a short note on Public Corporation. **10**

4. Define Civil Service and explain its characteristics. **10**

OR

4. Explain the meaning and importance of Training in the Civil Service. **10**

5. State whether the following statements are True or False :

10

- (1) Public Administration deals only with private organisations.
 - (2) The study of Public Administration is useful for good governance.
 - (3) Organisation means a group of people working together for a common goal.
 - (4) The Chief Executive is always elected by the people.
 - (5) Public Corporation is a private company.
 - (6) Civil Service works under the government.
 - (7) Training helps to improve efficiency in administration.
 - (8) Recruitment means the selection of employees.
 - (9) Neutrality is an important feature of the Civil Service.
 - (10) Line, Staff and Auxiliary units are types of administrative units.
-

Seat No. : _____

NJ-124

November-2025

B.A., Sem.-V

**DSC-M-355 : Political Science
(B : Western Political Thinkers)
(NEP)**

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. નિકોલો મેક્યાવેલીના રાજકીય વિચારોની ચર્ચા કરો. 10
- અથવા**
1. નિકોલો મેક્યાવેલીના માનવ સ્વભાવ અંગેના વિચારોની ચર્ચા કરો. 10
2. વ્યક્તિવાદી ચિંતક તરીકે થોમસ હોબ્સનું મૂલ્યાંકન કરો. 10
- અથવા**
2. થોમસ હોબ્સના કુદરતી અવસ્થા અંગેના વિચારો વર્ણવો. 10
3. જહોન લોકનો સામાજિક કરારનો સિદ્ધાંત જણાવો. 10
- અથવા**
3. જહોન લોકનો વ્યક્તિવાદ અને ઉદારમતવાદ સ્પષ્ટ કરો. 10
4. જિન જેક રુસો દ્વારા અપાયેલ 'સર્વજન સંકલ્પ'નો ખ્યાલ જણાવો. 10
- અથવા**
4. હોબ્સ, લોક અને રુસો દ્વારા અપાયેલ સામાજિક કરારના સિદ્ધાંતનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. 10

- (1) 'ધ પ્રિન્સ' એ મેક્યાવેલીની રચના છે.
- (2) મેક્યાવેલીની દષ્ટિએ મનુષ્ય સ્વભાવ સ્વાર્થી છે.
- (3) મેક્યાવેલીનો જન્મ અમેરિકામાં થયો હતો.
- (4) થોમસ હોબ્સે 'લેવિયાથન' પુસ્તક લખ્યું છે.
- (5) હોબ્સના મતે, 'રાજા કે સરકાર કરારમાં પક્ષકાર નથી પરંતુ કરારનું પરિણામ છે'.
- (6) થોમસ હોબ્સનો જન્મ 1755માં થયો હતો.
- (7) જહોન લોક બ્રિટનનો વતની હતો.
- (8) જહોન લોકે સામાજિક કરારનાં સિદ્ધાંત દ્વારા અંકુશિત રાજાશાહીની વાત કરી છે.
- (9) લોકના મતે, શાસન ચલાવવા માટે લોકસંમતિ જરૂરી નથી.
- (10) રુસોના વિચારોમાં પ્રજાકીય સાર્વભૌમત્વનો ખ્યાલ પ્રતિબિંબિત થાય છે.
- (11) રુસોએ કહ્યું છે કે, "મનુષ્ય, સ્વતંત્ર મનુષ્ય તરીકે જન્મે છે, પરંતુ તે સર્વત્ર બેડીઓનાં બંધનથી બંધાયેલો છે".
- (12) રુસોનું મૃત્યુ 1665માં થયું હતું.

Seat No. : _____

NJ-124

November-2025

B.A., Sem.-V

**DSC-M-355 : Political Science
(B : Western Political Thinkers)
(NEP)**

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Discuss the political thoughts of Niccolo Machiavelli. **10**

OR

1. Discuss the thoughts of Human nature according to Niccolo Machiavelli. **10**

2. Evaluate the Thomas Hobbes as an individualist thinker. **10**

OR

2. Describe the Thomas Hobbes' thoughts on State of Nature. **10**

3. Define the theory of Social contract given by John Locke. **10**

OR

3. Clarify the Individualism and Liberalism of John Locke. **10**

4. Define the concept of 'General Will' (Sarvjan Sankalp) given by Jean Jacques Rousseau. **10**

OR

4. Clarify the difference between Hobbes, Locke's and Rousseau's theory of social contract. **10**

5. State whether the following statements are True or False : (Any **ten**)

10

- (1) 'The Prince' is a creation of Machiavelli.
 - (2) Human nature is selfish as per Machiavelli's view.
 - (3) Machiavelli was born in America.
 - (4) Thomas Hobbes wrote the book 'Leviathan'.
 - (5) According to Hobbes, 'King or Government is not a party to the contract, but it is a result of the contract'.
 - (6) Thomas Hobbes was born in 1755.
 - (7) John Locke was from Britain.
 - (8) John Locke talked about limited monarchy by Social contract theory.
 - (9) According to Locke, People's consent is not required for ruling the government.
 - (10) Concept of popular sovereignty reflects in Rousseau's thought.
 - (11) Rousseau told that, "Man is born free, but he is everywhere in chains".
 - (12) Rousseau died in 1665.
-